

Äntligen är Moderaterna lagom grå

Svenska Dagbladet den 8 april 2023

När jag var 18 år blev jag invald i kommunfullmäktige i staden där jag bodde. En av anledningarna till att jag blev politiskt aktiv var att jag älskade att stöta och blöta kniviga frågor – för att komma fram till hur jag skulle vilja att staden, Sverige och världen skulle se ut.

Men jag märkte snabbt att det inte var så mycket av stötandet och blötandet i vardagen som kommunalpolitiker – åtminstone inte utåt, i debatter och i dialog med väljarna. Snarare verkade de flesta politiker väldigt svartvita: Antingen var man med eller så var man mot. Ett förslag var antingen det bästa som hänt mänskligheten – eller det värsta.

Jag anpassade mig snabbt till retoriken och tror att jag var rätt bra på det. Samtidigt gnagde något i mig. För är det något verkligheten inte är så är det svart-vit. Gråskalorna är många och varje förslag har fördelar och nackdelar som behöver vägas mot varandra. Allt eftersom jag lärde känna mina förtroendevalda kollegor – från alla partier – insåg jag att de var väl medvetna om alla gråskalorna, och i privata konversationer kunde de få ta plats. Men nästan aldrig när det var dags för votering.

I mina många samtal med väljare tyckte jag mig se en längtan efter något mer – efter dialog, och efter ett erkännande att det ofta inte är så lätt som att säga att man är 100 procent för eller 100 procent mot något. Och när jag sedan bytte karriärbana, och slog in på det akademiska spåret fick jag alla gråskalor jag ville. Här sysslar vi med ett evigt ”å ena sidan” och ”å andra sidan”, som kanske kan verka lite tjatigt men som oftast bäddar för en rätt bra dialog även mellan dem som tycker olika.

Men jag har fortsatt att längta efter gråskalor i politiken. När Ulf Kristersson blev partiledare för M kändes det mycket lovande när han talade om att ”kunna hålla två tankar i huvudet samtidigt”. Sedan blev det inte så mycket av det, tyckte jag – det var väl valrörelse och annat som kom emellan. Därför gladdes det mig oerhört när jag, under ett veckolångt besök till Norden för att hålla föredrag på ett par universitet, gjorde en avstickare till Moderaternas Sverigemöte i Karlstad. Där levererades det nämligen gråskalor på hög nivå.

Både Ulf Kristersson och Gunnar Strömmer talade nämligen explicit om målkonflikter i sina tal, när de diskuterade de nya lagar som ska möjliggöra sådant som visitationszoner och anonyma vittnen. Sådana lagändringar innebär rätt kraftiga ingrepp i den personliga integriteten – något som jag, och många andra moderater, har väldigt svårt för. Samtidigt gör lagarna det eventuellt enklare att undvika, och bestraffa, brott.

Det hade varit enkelt för statsministern och justitieministern att säga att omfattande brottslighet i sig är ett hot mot den personliga integriteten – och därmed låtsas att det inte finns någon målkonflikt. Men de valde båda att dra resonemanget vidare. De pekade på att de nya lagarna är problematiska ur ett integritetsperspektiv och diskuterade hur det delvis kan avhjälpas – men utan att låtsas som att målkonflikten är möjlig att helt lösa.

Det explicita erkännandet av målkonflikterna och gråskalan, och erkännandet att det inte finns några perfekta lösningar, bådär gott. Så gör den som inte bara själv kan hålla flera tankar i huvudet samtidigt, utan också förväntar sig att andra kan det.

Johanna Möllerström